7/0522

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorumun **Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.06.2004

Emin ŞİRİN
İstanbul MİLLETVEKİLİ

TBMM Genel Kurulu'nun 07.01.2003 tarihindeki 18. Birleşimdeki 755 No'lu kararla Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca kurulan 10/9 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonu'nun 19.06.2003 tarih ve 266 sıra sayılı 1113 sayfalık Raporunun incelenmesinde:

Komisyon Raporunun 9. sayfasının, 3. paragrafında, "Komisyonumuz görev süresinin sınırlı oluşu ve karşılaştığı engeller nedeniyle, çok arzu etmemize rağmen bir çok alanda inceleme ve araştırma imkanı bulamamıştır" ifadesi kullanılmıştır. Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu Üyesi Sayın Nimet Çubukçu da 18.09.2003 tarihinde Vatan Gazetesine vermiş olduğu mülakatta, "Yolsuzlukların ancak üçte birine bakılabildiğini" açıklamıştır.

Bu bilgi doğrultusunda aşağıdaki sorularıma cevap verilmesini arz ederim:

1- Yukarıda adı geçen raporun 145. sayfasının üçüncü ve dördüncü paragraflarında yer alan, kara paranın aklanması ve bankaların bünyelerinin daha sağlıklı olmaları için, istihdamı zorunlu olan banka müfettişlerinin rahat çalışabilmeleri için "İşten çıkarma riskini azaltacak" ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 9/4. maddelerinde değişiklik yapacak bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?
2- Sayfa 174 ve 175. sayfaların birinci paragraflarında yer alan "görev zararı" uygulamasının dayanağı 233 sayılı KHK'nin 35. maddesidir. Bu maddede yer alan düzenleme ile Hükümete KİT'lerin ürettikleri mal ve hizmetler için fiyat tespit etme yetkisi verilmekte, ancak bu şekilde tespit edilen fiyatların piyasa fiyatının altında olması durumunda aradaki farkın Hazinece karşılanması öngörülmektedir. Hazine, kanunlara uymayan fatura ve harcamaları kendi bütçesinden karşılayacağı için, bu harcamaları bankalara yaptırmaktadır. Bu durumda:
    a. Görev zararları olarak bankalara yaptırılan masraflar "ödentiler" normal bütçe içine alınabilir mi?
    b. Devlet bankalarının, bürokratlar ve siyasilerce görev zararlarına uğratılmaları ve bilahare bu zararların kamufle edilerek devlet iç borç tutarına ilave edilmesinden vazgeçilmesi için ne gibi tedbirler alınması düşünülmektedir? (Örneğin 1999 yılı Bütçe Kanununun borç yüküne, sadece kamu bankalarının görev zararı olarak 12 puan eklenmiştir)
    c. Kamu bankalarının 2001 yılındaki 23 katrilyon liralık görev zararları iç borçlanma senedi verilerek, iç borca dönüştürülmüştür. 30.06.2003 tarihi itibariyle bu 23 katrilyonluk görev zararını kapsayan bu iç borcun ne kadarı tasfiye edilmiştir? Bu usulsüz uygulamadan vazgeçilmesi yönünde bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
    d. Yeni uygulanan hesap planları ve yine yakın zamanlarda başlayan bilgisayarlı banka muamelerinin yetkililerce dikkatlice takip edilerek,

hesap kaybına ve yolsuzluklara meydan verilmemesi için ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz? (İmar Bankası örneği)

e. Bankalardaki yolsuzlukların daha çabuk farkedilip önlenmesi bakımından, bankaların müfettişlerce en az altı ay veya yılda bir rutin teftişinin yapılması düşünülmekte midir?

f. Türkiye'deki kamu ve özel olmak üzere, bütün bankaların hesaplarının tek elden, (Merkez Bankası-Bankalar Birliği-Hazine-BDDK) borsa gibi, bütün nakit veya mahsup giriş-çıkışlarının merkezi bilgisayar sistemince izlenmesi ve dolayısıyla bankalarca yapılacak en küçük bir yolsuzluk veya hatalı işlemin anında tespit edilmesi düşünülmekte midir?

3- 175 ve 176 sayfalarda yer alan, 2001 yılı sonu itibariyle Halk Bankası ve Ziraat Bankası'nın takibe intikal eden kredilerinin faizli bakiyelerinin 15 katrilyon liraya ulaştığı bildirilmektedir.

Söz konusu kredilerin çoğunun subjektif, siyasi ve bireysel ilişkiler çerçevesinde belirli grup firmalarına kullandırıldığından yapılan denetimler sonucunda kredilerin usulsüz açıldığı, banka müfettişleri, Yüksek Denetleme Kurulu Denetçileri ve Devlet Denetleme Kurulu Devnetçileri tarafından tespit edilmiştir. Ancak, TCK'nın 230, 240, 508 ve 510. maddelerinden yargıya intikal ettirilen davalarda ancak 2 yönetici hafif ceza almış ve çoğu da aftan yararlanmışlardır.

Bu durumda aşağıdaki konularda tedbirlerin alınması düşünülmekte midir?:

a- Bankaların usulsüz kredi veren yöneticilerine daha ağır ceza uygulanması

b- Takibe uğrayan kredinin hiç olmazsa bir kısmının, bankanın kredi komitesine zimmetlenmesi

c- Banka yetkililerinin menkul ve gayrimenkullerine tedbir konulması

d- Aldığı krediyi ödemeyen veya dolandırıcılık yaptığı belirlenen firmaların İstanbul Yaklaşımı'ndan yararlanmamaları

e- Bankaların hakim ortaklarına kesinlikle kredi kullandırılmamalı ve bu ortaklara normal vatandaşa tanınan haklardan fazlasının tanınmaması

f- Hortumlanan bankaların hakim ortaklarına ve hortumcularına, 4743 sayılı yasa ile mali sektörün yeniden yapılandırılması adı altında, kamuoyunda İstanbul Yaklaşımı olarak bilinen kredilerin yeniden yapılandırılmasının öngörülmesi ile birlikte bahsi geçen yönetici ve hortumcuların hukuki sorumluluktan kurtulmalarına imkan verilmemesi

g- Kamu bankalarını zarara uğrattıkları iddia edilen yöneticilerin haklarında dava açılmakla birlikte bir çoğu erteleme kapsamına girmiştir. Ancak, bu yöneticilerin halen kamu bankalarında üst düzey görev aldıkları ve hatta terfi ettikleri bilinmektedir. Bunlara mani olacak kararların ve tedbirlerin alınması düşünülmekte midir?

h- Kamu bankalarından, değişik yöntemlerle, yurt içinde ve yurt dışında tabela firmalar kurmak suretiyle usulsüz krediler temin eden firmalar hakkında, deneticiler ve banka yöneticileri tarafından neden Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmamıştır? Bu deneticiler ve yöneticiler hakkında soruşturma açılmış mıdır?

4- Raporun 176. sayfasının 2. paragrafında yer alan Emlak Bankası'ndan verilen usulsüz ve takibe intikal eden kredilerin;

a. Emlak Bankası'nın tasfiyesi için oluşturulan Emlak Bankası Tasfiye Fonu A.Ş.'ye aktarılmak üzere, bu kredilerin açılması ve kullandırılması ve tahsilinden sorumlu banka personeli haklarında soruşturma yapılmadığı tespit edildiği halde, neden olaya müdahale edilerek Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmamıştır?

b. Emlak Bankası'nın tasfiyesinde Hazine'nin zarara uğratıldığı tespit edildiği halde, neden tedbir alınmamış ve yetkililer hakkında soruşturma açılmamış ve suç duyurusunda bulunulmamıştır?

c. Emlak Bankası'nın Halk ve Ziraat Bankalarına devredilen ve bilahare takibe intikal eden kredilerinin açılış, kullanılış ve vade uzatımlarının nedenleri tespit edildiği halde, müsebbibler hakkında soruşturma neden açılmamıştır?

d. Emlak Bankası'nın konut edindirme hesaplarının Toplu Konut İdaresi'ne devredilmesiyle konut edindirme kredilerinin karşılığının kalmadığı, ayrıca bu hesapların düzgün tutulmadığı ve hak sahiplerinin belirlenmesinde güçlükler bulunduğu tespit edildiği halde, bu kredilerle ilgili yetkililer hakkında neden soruşturma açılmamıştır?